

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Чураҕы үлүүһүн хаһыата

Мелиоратордар күннэрэ

Ыам ыйын 27 күнүгэр Харбала -1 шлюз регуляторга мэнэ таас ууруллан, улууспут биир чулуу киһитин - Егор Михайлович Филиппов аатын инэрин сиэрэ-туома буолла.

Улуус мелиоратордара бары мустан бу бэлиэ күнүгэ бэйэлэрин профессиональнай быраатынньыктарын бэлиэтээтилэр. Куораттан тыа хаһаайсытыбатын министрствотыттан мелиорация управлениетын салайаччыта А.А.Гуляев эбэрдэ тылы эттэ уонна Егор Михайлович атаа ааттаммытыгар чурапчыларга махтанна. Түмүгэр "Мелиоратор" ХЭО тэрилтэ үчүгэй көрдөрүүлээх үлэһиттэригэр бэлэхтэри уонна грамоталары туттарда.

Улууспут баһылыга И.Н.Амосов бэйэтин эбэрдэ тылыгар Егор Михайлович сүгүрүтүлүбүтү үрдүк суолталаабын бэлиэтээтэ, уу проблемата Чурапчы улуусугар сөптөөхтүк быһаарыллан кэлбитин эттэ уонна улуус наһараадаларын туттартаата. Иннокентий Николаевич бу сааскы уу этэннэ ааһарыгар "Мелиоратор" ХЭО үлэтин үчүгүйдик сыаналаата, "суһал кэмнэри тэрээһиннээхтик көрсөн кэллибит", - диир түмүгэр бэлиэтээтэ. Улуус Муньабын Председателэ Г.В.Смирников биир идэлээх мелиоратордарын эбэрдэлээтэ уонна гидротехническэй соорукта-

таһымнаахтык оноһуллан иһэллэрин бэлиэтээтэ. Салгыы Егор Михайловичты үтүө тылын ахтан В.Е.Макаров, А.В.Ефремов курдук бииргэ үлэлээн-хамсаан кэлбит дьон санааларын эттилэр. Бу мэнэ таас туруутугар Е.М.Филиппов уола геолого-минералогическай наука доктора Виталий Егорович Филиппов, кийинтэ Вера Михайловна уонна сиэнэ куораттан кэлэн бу бэлиэ күнүгэ мустубут дьонно ахтыы кинигэтин туттардылар, махтал тылларын эттилэр. Улууспут мелиорациятын тэрийэр акционернай обществотын салайаччыта - генеральнай директор П.М.Макаров чулуу үлэһиттэрин бэлиэтээтэ уонна кэлбит ыалдьыттарга өйдөбүннүк бэлэхтэри туттартаата.

Болтоно, Хатылы уутун систематын туттарыга улахан өнөтүн улуус дьонно бэлиэтээбиттэрэ олус үчүгэй. Харбала быһытын мэнэ тааһа үйэлэргэ туран Чурапчы үлэһит дьонугар бэлиэ буоллун, ыччаттарга холлобур буоллун. Ууну салайар мындыр түбүккэ сылдыар бары дьоммутун бэлиэ күнүтүнэн итинтик-истинник эбэрдэлиибит.

А.ЗАХАРОВ.

Хаартыскаларга: мэнэ тааһы туруоруу түгэннэригэр.

ЧАКЫР ОСКОЛАТЫТТАН СОНУННАР

Согорутаабыта "Оскуола уһуйар ылыгынан" диир девизинэн Чакыр орто оскуолатын учууталлара, үөрэнээччилэрэ ытыллыбыт үлэ отчуотун нэһилиэнньэбэ сыһыанлан киинин саалатыгар онордулар. Оскуола директора үөрэнээччилэри, төрөппүттэри үөрэх дьоһула түмүктэнэринэн эбэрдэлээтэ, оскуола коллектива сыллаабы үлэтин отчуоттаата. Чакыр спортсменнара улуустаагы комплекснай спартакиадага сыл түмүгүнэн интернат-оскуола кэнниттэн иккис миэстэбэ тахсыбыттары улахан ситиһинэн аабыллар. Оскуола үөрэнээччилэрэ ытыллыбыт олимпиадаларга ситиһиннээхтик кытыннылар. Л.И.Миронова салайар "Мичийээнэ" үнүктүүн ансамбля "Хотугу сулус" республикатаабы фестивалыга барар путевканы ылар чизэскэ тигистэ. Итинтэн салгыы Александра Васильевна Эрилик Эристин аатынан биризмийэ лауреатын дипломун 11-с кылаас үөрэнээччитигэр Стас Адамовка, 11-с кылаас үөрэнээччитигэр Афоня Ануфриева "Сыл бастын үөрэнээччигэ", 9-с кылаас үөрэнээччитигэр Дима Саввиновка "Сыл бастын спортсмена", 1-кы кылаас үөрэнээччитигэр Настя Алексеева "Сыл бастын талаана" диир номинациялары туттартаата.

Төрөппүт комитетын председателэ Е.Е.Юмшанова "Сыл бастын учуутала" номинацияны саха тылын литературатын учууталыгар С.И.Ануфриевага туттарда. Бизчэри Н.Н.Маркова, 11-с кылаас үлэһитэ саалаан ыты-

Сонуннар

тылар. Оскуола оҥолоро, учууталлар, төрөппүттэр, ыалдьыттар Тийэх чураан үөрүүлээх линейкатыгар муһунулар. Оскуола директора А.В.Неустроева үөрэнээччилэри, мустубут дьону эбэрдэлээн турар, бэйэтин бирикэһинин экзаменна киирбит 9-с, 11-с кылаас үөрэнээччилэрин испиннэгин ааһан биэрдэ. Эбэрдэ тылын эттилэр нэһилиэк баһылыга Т.В.Адамова, улуус баһылыгын тутууга солбуйааччы А.М.Кириллин, үөрэх улуустаагы управлениетыттан куратор С.С.Макарова, 1-кы кылаас оҥолоро, төрөппүттэр. Ылускиниктарга эбэрдэ суруктары, өйдөбүннүк бэлэхтэри туттардылар. Кеша Филиппов, 10-с кылаас үөрэнээччигэ, "Сарым" юнкорпост.

Сиидэс баала

Ыам ыйын 27 күнүгэр Болтоно нэһилиэгэр саамаан сайыны көрсө сиидэс баала буолан ааста. Манна нэһилиэк олохтоохторо, кырдыабаһыттан эдэригэр тийэс ким баалаах кытынна. Конкурс балаһыаньытынан кыттааччылар сиидэстэн бэйэ тигинтэ былаачыйаларын, көстүүмнэрин билиһиннэрдилэр, сайыны уруулуйдаан-айхаллаан туран бар дьонноругар баа санааларын эттилэр. Бу дьоро кизһэни ветераннар, ыччаттар эбэрдэ нүөмэрдэрэ олус кизгэттэ. Конкурс түмүгүнэн 1 миэстэ - А.В.Седалицева, 2 м. - Н.А.Логина, 3 м. - В.А. Попова ылан үөрүүлэрэ үрдээтэ. Саамаан сайыммыт барахсан өн-быйан буолуохтун, үрүн илгэбит үрүйэ уутуну үрүлүйэ устуохтун!

Николаанна БУШУЕВА.

Убаастабыллаах ааҕааччыларбыт!

Олохтоох "Саңа олох" хаһыакка
сурутуу ытылла турар.
Сыаната 6 ыйга - 250 солк.
Альтернативнай сурутууга

САҢА ОЛОХ

Мелиоратордар күннэрэ

"Саха сирэ" хаһыат сыаната - 672 солк.

Көхтөөхтүк хаһыакка сурутарга тиэтэйиң!

РИХ ГУ "Саңа олох".

Бүтүн Россиятаабы тѳа хаһаайыстыбатын перепиһэ

ПЕРПИСКЭ БЭЛЭМНЭНИИ БИТ ХАЙДАҢЫЙ?

Бүтүн Россиятаагы тыа хаһаайм-
тыбатын перепиһэ ытыллара аҕым-
ах хонук хаалла. Бизрэпиһи ытытыга
боломуочунай Н.Н. Хоктановтан бэ-
лэмнэни үлэ хайдах баран иһэрин
туһунан ылбыт интервьюбутун бэчэ-
эттиибит.

— Николай Николаевич, ты хааан-ыстыбатын перепингэ туох сыллаах-соруктаах ытылларый?

— Бу боппуронгу мэлдэи ыйыталлар. Улууслут хаһыатыгар сулууслабыт тэриллэттин быһааран суруйбулут, араас үмүсүүлэргэ, семинардарга быһаарабыт. Перепили ыйыты тыа хаһаайыстыбата сайдыытыгар хаачыстыбалаах информацияны хааччыыаба, сиргэ уонна аграрнай реформа барытынан уларыыылара, тыа хаһаайыстыбатын онороччулар бары категориялара дойдуга аһы-үөлү онорууга ылар ирээттерин чуолкайдыаба. Перепили түмүгэ таһаарылаах (эффективной) агропродышленный политиканы, былааннары ылыныыга туһалыаба.

— Улууска перепини ытар сулуус-
паба хаһыабытый, хаһаанньтан үлэ-

лингвистий?

— Сулууспабыт 2005 сүл атырдах ыйын 15 күнүттэн үлэлтир. Үһүбүт. Салайа ачыны таһынан 2 киһи-Полина Михайловна Старостина экономичанан, Ермалова Лидия Афанасьевна координаторунан үлэлтиллэр. Иккисэн тыа хаһаайсытыбатын үчүгэйдик билэллэр, аабар-суоттуур үлэһэ опьыттаахтар. Саха сиринээби Государственной статистика территориальной органынын дуогабар бэрээдэгинэн үлэлинибит.

— Перепиши кимнээх, хаһан ытал-
ларый?

— Перепись от ыйын 1—25 күннэригэр республика үрдүнэн 8 улууска, ол иһигэр Чурапчы улуусугар ыытыллыаба. 7 улуус балаһан ыйын 15 - алтынньы 15 күннэригэр, 22 улуус (ол иһигэр хотугу улуустар) алтынньы 15 - сэттинньи 15 күннэригэр ыытыахтара. Биһиги улууспутугар перепиһи ыытыыга 8 инструктор, 44 переписчик үлэлиэбэ. Кинилэри хас биридчилэрин кытары дуосгабар оһоһуллуоба, үөрттэри барыаба.

— Бэлэмнэний үлэлэрэ хайдах ба-
ран илэлдэрий?

— Билийнги туругунан перелили барь-ахтаах объекттар испиинхэртэрин чуолкай дааһын ытыллар. "Агрорегистр-1" дюн компьютернай программаа килдэрили-нилэр. Бизс агар тыһыынча кэринэ объект чуолкайданна. Тэя хаһаайыстыбатын перелинхн объекта дэин сирдээх, сүөһүлэ-эх тэрилтэлэр, хаһаайыстыбалар, биир-диилээн ыал кэтэх хаһаайыстыбалара ааттанар. Уопсайа 8 суол араас испиинэк оноһуллуохтаабыттан биһиги улус 6 суол испиинхэрин хабыллыахпыт.

Бүрэлдэхийн хамт бэлтгэлтийн, үерэний бэрэгдэгийн эсгэнийг Төлөй нэхилээгээр буюубалаахын перелыг ыгтыллыбыта. Нэхилээгээр баар инструкторской уаа-стактар үлээгир мээтэлэрин бэлэм-зэһингнэ үлэ барар. Улууаааы перелыг ыгтар комиссия ый айыг бытаан-наммыт муньахтарыг онордо. Итгэнэ тэрлэлээр салайааччылаар, нэхилээк баһылыктара сырыттылар, теһе бэлэмнэ-эхтэригээр отчуоттар, информациялар и-стинилээр. Бүрэлдэхийн бэлэмнэнигит гуһунан улууэ дэаһалтатын муньабаар анал боппурвос көрүүлнэ.

— Биз ээлини ытыгыга ханнык мара-

...чиглэсэн үү?

— Саамай уустук болгуруоспутунан нэһилинньэ кэлэ-бара туруута, хамсааһына буолар. Сирдээх-уоттаах, сүөһүлээх-астаах дьоммут киин сиргэ көһүүлэрэ ыарахаттары үөскэтэр. Кинилэр олорор аадырыстара, сүөһүлэрэ, сылгылары ханна турара чуолкайданыхтаах. Бизрээс лиийин болгуруостара уустуктар. Нэһилинньэ олорго чуолкай, уустуктаах элбэти биэрэрэ ирдэнэр.

Ассе тугу эбэн этэбин?

— Туга хаахаймыстыбатын толору бизэ-
лиэ 1920 сүл кэнниттэн быйыл ытыл-
лар. Туга хаахаймыстыбатын бары салаата
хабыллар. Онон ис хоһооно, суолтата
улахан. Нэһилиэтинэ эппитизистээхтик
сыһыаннара эрэйиллэр. Билбэт-көрбөт,
быһаарыыга наадыйар дьонно Дьоккуус-
кайга анал телефоннар үлэтиллэр-42-
47-40, 42-37-21. Чуралчы дьоно-сэргэтэ
мунаарар болпур уоскутун үлэ чааһын кэ-
мигэр 41-533 №-дээх телефонунан бил-
сизэххитин сөл.

Кэпсэйтз Алексей СЛЕПЦОВ.

Аюулгүй эдийн киллэрэр

САХАЛАР ДЬӨНӨГӨЙ ОБОТУГАР ИЭСПИТИН СИТЭ ТӨЛҮҮ ИЛИКПИТ

Саха сүлгүны иитэн, сүүтүк омук буолан, сүтэн, быстан-ойдон хаалбакка, Муустаах муора хоонньугар хорбойо сытан, хас да мөлүйүөн километр изиннээх сири ыныырдаах, сыарбалаах атынан, табанан тоһуттар ымыһынтантоллубакка, кумаар-үлүмэн дизн кэрэйбэккэ, бырыһ-бараан, уу-хаар дизн бобуллубакка, ойдутун иччилээн кэллэбэ. Сылгы итиигэ саха сүрүн дьарыгын быһыынан 17-с үйбэ диэри күүскэ сай-ыбыта.

Онтон дьаһаах төлөбүрү, дьаам үрдүүтэ, Аляскаҕа тийэз таһаҕас эллиитэ, Сибири чинчийэр экспедициялар саха атынан оноһулланнар, бөһөгөй оҕотун ахсаан өртүнэн лаппа сарбыйбытара. Онно эбии Саха кыргыч элбэх кыһыл көмүстэх сирдэр көстөннөр, оһор үлэлэрэ-хамнаһара аһылыктарыгар тийэз ат көлө бооннуугар сүктэриллэн, салгыы мадальстрой сылгыны хомуйан сэриигэ тийэз ыһтан, саха омук сүрүн иитимитэ дойдуга историческай суолтаах хамсатар күүс буолбутун аһынан, эстэ сыспыта. Анардас 1736-1785 сс. 1796-1830 сс. 373806 т судаарыстыба туһатыгар тутулуута. Сэбизскэй кэмнэ аты туһаныы ссө кэнээбитэ.

Сахалар аңардас ынах сүөһүнү эрэ
иттинэргэ күһэллбиттэрэ. Саха
ылгыта бары үтүөтүн аахпакка ту-
ан, соботох Ааллаах Үүн кыһыл
өмүһүн хостообунна 20 сыллаах
нөтүн ыллахха манньык. Охотскай
республиканы Ааллаахха диэри 253 км.
ол былаһын тухары сыарбалаах ат
ыһынын эрэ сылдыар маар, үрэх,
айа дойду. Үрэхтэрэ кыһыннары уу-
ара киирэр тарыннаах дойдулар,
эттэ Дабаан хаары сыһыарбат уот
абыллар сыгыныннах таас иэһэ 12 км.
дабайылаах, 3 км туруоруу түһүүлэ-
х, 7 км. усталаах тааһынан тамнаат-
анар буурбалаах Силлиэмэн халчаа-
ы ныйкыйан ааһыы - бу суолунан са-
а колхозтаах маассата ат келөһөн
ыс оройо б ыйга 4-тэ кырынан рабо-
ткы кылаас ас курдук тыын суолтала-
х суолун, туттар тэрилин таһан биэр-
ит трассата. 9 улуус колхозтара ман-
нык кытаанах айаһа дьоннорун кы-
һыгастарын, аттарын бастыггарын
лан ыытталлар да, син биир суолга
һоллор: ууга түһүү, тэрил алдыны-
а, собуостаныы таһса тураллара.
ирдии киһи 3-түү, 4-түү аттаах. Чу-
һыны улууһуттан 20 сыл устата 800-
киһи Ааллаахха сылдыбыт буол-
дына, 9 улуустан 7 тыһыынчаттан
са киһи Ааллаах таһаһаһын
пүт-көтөхпүт. Ат келөтө киһити-
3-4 тэһүл элбэх. Ол аата

24—25 тыйфынча ат келе - саха ата тулуйан ааспыт. Дээ, манна баара киһи уонна келе бэйэ-бэйэҥ өйөннөһүүтэ, өйдөһүүтэ, доһордоһууга дизн. Тарыгнаах үрэби туорааһынга ат бархсан мууһу тобо үктээн, ууга түстэбинэ, иччитэ бэйэтин умнан туран, доһорун быһылы ыстанара, ол каннитэн таһаарһын. Манньыкка төһөлөөх сылгы эчэйбитэ, иччитэ тымныйан эмсэһэлээбитэ буолуой?!
Ордук сут-кураан 1939—1942 сс. от апылбык абыгаан, ат келе бектарбыта элбэх.

Мандык оноһуута суох суолларынан саха сылгыта, киһитэ ыраахтаабылаах Арасыйыа сабаттан судаарыстыба соруудабын улуу тулуурунан, саталынан, күүһүнэн-уосунан толуйан кэллээ. Ол иһин да быдан дыйллар улабаларыттан Байкал күөл таһыттан Өлүөнэ очуос таастарын ексейэ, Индигиир хайаларыгар дээрэ-ебүгэлэрбит ал көлө добоотторугар махталларын бэлиэтин үйэлээх-хайа-лаах ейдөбүннүк ойууларын тааска түһэрдээ. Саха Республика олохтон биир ойууну судаарыстыба дьарылыгын быһыытынан ылыммыта саамай сирдээх быһыы.

Саха албан аата кытта сылгылытын аргыстаһар. 1948 сыллаахха 2 сылгыһыт бастагынан Социалистической Ула Геройун ылбыттара түбэсиччэ буолбатах. Кинилэртэн биирэ Чурапчы сылгыһыта Р.И.Константинов быһыл төрөөбүтэ 110 сылын туолар. Республика бу кэрэ бэлиэ түгэни Герой дойдутугар Болугурга бэлиэтиргэ тэринэр. Манан сибээстээн, саханы иитэн-аһатан, саргылаан кэлбит дьөһөгөй оҕотун бэлиэтээн, ытыктаан ылыы хайаан да наада. Биһиги республика бүтүүнэ тобуруйар сиригэр киин куоракка Дьокуускайга саха сылгытын памятник ына үйэтитэри тууросабыт, этии киллэрэбит. Куорат саамай көстүүлээх, дьон-сэргэ көрөр миэстэтигэр манан дьүүһүннээх дьөһөгөй оҕотун күнү көрсө илин диэки хайыһынаннан тууоран кэбистээххэ ол буолуо этэ сылгыга сүгүрүүүү, махтал бэлиэтэ диэн. Кэлэр көлүөнэ ыччат да хараһар сылгы барахсан омул историятын, культураны кэрэһилии, өйдөтө туруо этэ. Салгыы үп-харчы кестөрүөнэ правительсто, президент, Ил Түмэн сылгытанга историческай суолталаах иитим-нылэрбитин: ынах, таба сүөһүлэрбитин ат памятниктар кэжкэлэһиннэри оҕортоотоххо, сахалар, эбээннэр, эбэнкилэр цивилизацияба кылааппыт илэ-бодо көстүө этэ. Сэбиэскэй кэмнэ биһи көлүөнэ тулпукт оҕолоро Вячеслав Анатольевич, Егор Афанасович

сөөгч, норуот депутаттара сизэдээх
быһыыны өйдүүхтэрэ, өйүүхтэрэ
уонна олоххо киллэрэргэ дьулуһуох-
тара диэн эрээн саныыбыт.

Того хайаан да бу кэмнэ үйэтитии
нааданый диэтэххэ;

1. Айвы сүөһүлэригэр нитиллэн кэлбит көлүүнэ сааһырда, үйэтин моһоон эрэр, азыйаата. Кинилэр ты-ыннаахтарын баттахта тутуу был-дыһар наада.

2. Билинни оркуолаба үэрэнэр көлүөнэ сылгы, ынах, таба дизэннэ сыстыбакка үөскээтэ. Ытык сүөһүлэр китинэхэ төһөлөөх туһалаан кэлбиттэрин билбэттэр, интэриэһирээбэттэр.

3. Билинги олох хамсатар
күүлүнэн, оонньуута кытта техника
буолла. Сылгы, ынах, таба, ыт көлө
үтүрүлүнэ. Алла Итирүүлүө
кейегүтүллүө.

4. Ас-танас буолар туһалара эмиэ үтүрүлүннэ. Эдэр келүөҥ бэлэм рынок өнөтүҥ аһыырын, таһнарын ордорор. Сынныалан олоххо тар-дыһар.

Биир тылынан, ытык сүөһүлэр туһалара абыһаан, исторической суолталара кыччаан, ахсааннара абыһыллар дьылбалаахтар, устунан умнууга хаалар кутталлаахтар.

Онон итннн барытын учуоттаан, иттилэн кэлбит махталлаах келүөнэ тыыннаабын баттаһа бастаан дьөөһөгөй оҥотугар, кэлин ынахха, табаа (кыаллар буоллабына үтүөннэ-рингэр тэһнэ дабаны) үйэлээх өйдөбүннүктэри - паметниктары ту-руордарбыт, бүтүн омок олонор кэл-бит историятын, культуранын илэ-чахчы туоһута буоланнар, сырдата, угуйа туруо этилэр. Олохтоох омок-тар санаабытын холбуургутугар сүбэ-тоххоо, санаа угаргытыгар ыгырабыт.

Ытыктабылы, эрэли кытта Чурап-
чыттан:

М.М.Попова, 1906 с. төрүүх, сэрийд
огдообото, хоту көһөрүллүү кытты
лааба, даярка, сэрии, үлэ ветерана,

Г.А.Михайлов, 1919 с. төрүүх
сылгыһыт, ааллаахсыт, "Граждан-
ской килбиэн" кавалера, сэрии, үлэ
ветерана.

И.М.Павлов, 1921 с. төрөх, Саха АССР үтүөлээх учуутала, Ойуунускай аатын бириэмийэ лауреата, улуус нэһилиэк Бочуоттаах гражданиннара, сэри илбэлиитэ.

С.Г.Старостин, 1928 с. төрүүх
улз, сэрийн ветерана, краевед.

Е.С.Макаров, 1941 с.төрүүх, 1941 с.төрүүх, "Чзбдик" кулууп салайааччыта, энергетика үлз ветерана, хоту көнөрүлүү кыттылаага. краевед.

КҮТҮӨЛПҮНЭН
КИЭН
ЛУУГААРЫН

Мин күтүүтүм Никита Константинович Кр. вошпкин Болтоного олорор. Кини идэтинэ тракторист. Эдэр эрдэбиттэн техникаба эриллэн тракторын биэс тарбарын курдук билэр. Мотуорун ыһан баран биир күнүнэн хомууан бүтэрэн үлэлии бараар.

Оскуулага үерээн сылдсан спордунан даярыктаммыт. Үчүгүйдик волейболлуур, теннисир, тустар эбит. Кыайыылаах тахсыталаабытын элбэх грамоталара туоһулууллар.

Никита Константинович үлэни-хамнаһы кы-
айа тутар киһи. Кинини биһиги холобур онос-
тобут. Үлэбэ, айылҕаны таптыырга үөрэтэр.
Бултууругар илдьэ сылдьар, сайынын сир ас-
тыыбыт. Саас саһаан охсобут, 10-ча сыл кир-
пииччэ үктээтибит. Үлэлиир араас күрэх-
тэһиилэри, оонньуулары тэрийэр. Дневник
суруйабыт. Ходуһаба, соробор, 20-чэ буола-
быт.

Төрөөбүт-үөскээбит нэһилиэтин, совхозун сайдыытыгар бэйэтин кылаатын киллэрсэбит, билигин даҕаны кыайа-хото үлэли сүлдьэр. Эдэригэр Мырылаба курууска албахтик сүлдьүбүт. Кураан дьылларга от үүмүз-тэбинэ Амма унуор үрэхтэргэ тахсан илиинэн оттуулар эбит. Салайар, тэрийэр дьобурдаах буолан хас да сүл эвеноводунан сүлдьүбүт. Биир сүл субан сүөһү көрөн онно кыстаабытар. Покровскайга, Намна эмиэ оттообуттар. Или хотурунан от охсуугун күүлэйигэр бастыннар кэккэлэригэр сүлдьүбүт.

Күтүөтүм биһизхэ күүс-көмө, тирэх буолар.
Кини холобурун батыһаахпыт, үлэһит дьон
буолуохпут диэн эрэннэрэбит.

Тима БОРИСОВ,
Болтоно оскулатын
5-с кылааһын үөрэнээччигэ

A black and white photograph of three young women standing together in a large, open plaza. The woman on the left is wearing a light-colored, patterned shirt and dark pants, carrying a bag. The woman in the middle is wearing a light-colored jacket over a dark top and dark pants. The woman on the right is wearing a dark jacket and dark pants. In the background, there is a large, multi-story building with many windows and a central entrance. The ground is paved with large stones.

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)" РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

XXXV сессия
Решение № 247

от 26 мая 2006 г.

с. Чурапча

О проведении дополнительных публичных слушаний по проекту о внесении изменений и дополнений в Устав МР "Чурапчинский улус(район)" РС(Я)

В соответствии с Федеральным законом Российской Федерации от 06.10.2003 г. № 131-ФЗ "Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации", статьи 17 Устава муниципального района "Чурапчинский улус(район)", в связи с расширением перечня вопросов местного значения муниципального района, улусный (районный) Совет решил:

1. Принять дополнительный проект внесения изменений и дополнений в Устав МР "Чурапчинский улус(район)" РС(Я), согласно приложению №1.

2. Дополнительные публичные слушания по проекту о внесении изменений и дополнений в Устав МР "Чурапчинский улус(район)" РС(Я) назначить на

2 июня в 16.00 часов 2006 года в здании администрации муниципального района.

3. Рекомендовать муниципальным образованиям наслегов провести дополнительные публичные слушания 2 июня в 16.00 часов 2006 года.

4. Создать оргкомитет по подготовке и проведению публичных слушаний, в составе:

1. Попов Н.Н. — 1 зам. главы муниципального района;
2. Монастырева О.П. — руководитель службы персоналом МР;
3. Попов Е.И. — начальник правового отдела;
4. Ершов В.В. — депутат улусного(районного) Совета;
5. Попов В. — депутат улусного(районного) Совета;
6. Ожорокова Е.Е. — начальник отдела документов;
7. Матвеева М.Н. — от общественности.

5. Оргкомитету по проведению публичных слушаний:

— уточнить состав лиц, участвующих в дополнительных публичных слушаниях;

— оповестить население о проведении публичных слушаний по проекту;

— провести учет предложений и замечаний по проекту;

— результаты публичных слушаний обязательно опубликовать в улусной газете "Сана олох".

6. Рекомендовать гражданам, проживающим на территории муниципального района, внести предложения и замечания по адресу: с. Чурапча, ул. Ленина, 41. телефон: 42-179.

7. Данное решение вступает в силу после официального опубликования в улусной газете "Сана олох".

Председатель улусного (районного)

Совета: Г.Смирников

Глава муниципального района: И.Аммосов.

Приложение №1

к решению № 247 XXXV сессии улусного (районного) Совета от 26 мая 2006 г.

В целях приведения Устава МР "Чурапчинский улус(район)" в соответствии с федеральным законодательством внести допол-

нительно следующие изменения и дополнения в Устав муниципального района:

1. Устав муниципального района дополнить статьей 30.1. "Выражение недоверия и отзыв главы района" следующего содержания:

1. В случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Главой района своих полномочий и обязанностей ему может быть выражено недоверие.

Решение о выражении недоверия Главе района принимается Улусным(районным) Советом 2/3 голосов от числа избранных депутатов Совета.

2. Если в течение 10 дней после принятия решения о выражении недоверия Главе района он не подает письменного заявления о досрочном сложении полномочий, Улусный(районный) Совет принимает решение о назначении референдума о выражении недоверия Главе района.

3. Если районный референдум о выражении недоверия Главе района состоялся, и решение о выражении недоверия принято, Улусный(районный) Совет принимает решение о назначении внеочередных выборов Главы в срок, не позднее 30 дней с момента принятия указанного решения и назначает временно исполняющего обязанности Главы.

2. Устав муниципального района дополнить статьей 37.1. "Отзыв депутатов Улусного(районного) Совета" следующего содержания:

1. В случае неисполнения или недобросовестного исполнения депутатом Улусного(районного) Совета своих полномочий, избиратели округа, по которому баллотировался депутат, вправе инициировать и провести его отзыв.

2. Отзыв депутата Улусного(районного) Совета - это досрочное прекращение его полномочий, которое осуществляется избирателями соответствующего избирательного округа путем тайного голосования.

3. Инициатива по проведению процедуры отзыва депутата может исходить как от группы, так и от отдельных избирателей. В поддержку указанной инициативы должно быть собрано не менее 2% подписей избирателей, проживающих на территории соответствующего избирательного округа.

4. Заявление с требованием проведения голосования по отзыву вместе с подписными листами подается в Улусный(районный) Совет, который назначает дату голосования не позднее, чем через 30 дней после принятия данного решения, в случае, если от депутата не поступило заявления о досрочном сложении полномочий.

Улусный(районный) Совет в обязательном порядке, не позднее, чем за три дня, уведомляет депутата, в отношении которого производится процедура отзыва, о месте и времени рассмотрения вопроса об отзыве.

Депутату, в отношении которого начата процедура отзыва,

должна быть предоставлена возможность дать избирателям объяснение по поводу обстоятельств, выдвигаемых в качестве основания для отзыва.

5. Голосование по отзыву депутата, подсчет голосов и установление результатов голосования проводится территориальной избирательной комиссией в порядке, предусмотренном действующим законодательством для выборов органов районного самоуправления.

6. Если голосование по отзыву депутата признано состоявшимся и за отзыв депутата проголосовало не меньшее в процентном отношении число граждан, чем то, которым отзываемое лицо было избрано, Улусный(районный) Совет принимает решение о досрочном прекращении полномочий депутата и назначает дату проведения новых выборов в срок, не позднее 90 дней с момента принятия решения о прекращении полномочий отзываемого депутата.

7. Выборы депутата, замещающего отзыванного, не назначаются, если на момент принятия решения о досрочном прекращении полномочий депутата назначена дата проведения очередных выборов депутатов Улусного(районного) Совета.

3.В статью 38 Устава "Статус депутата Улусного(районного) Совета":

1) В часть 1 статьи 38 Устава дополнить абзац следующего содержания:

"А также иностранные граждане, постоянно или преимущественно проживающие на территории муниципального образования, обладают при осуществлении местного самоуправления правами в соответствии с международными договорами Российской Федерации и федеральными законами"

2) В часть 2 статьи 38 Устава дополнить абзац следующего содержания:

"На постоянной основе могут работать не более 10 процентов депутатов от установленной численности представительного органа муниципального образования, а если численность представительного органа муниципального образования составляет менее 10 человек, - 1 депутат".

4.В статью 57 Устава "Подготовка муниципальных правовых актов":

1) Пункт 1 статьи 57 изложить в редакции:

"Проекты муниципальных правовых актов могут вноситься депутатами Улусного(районного) Совета, главой улуса(района), иными выборными органами местного самоуправления, органами территориального общественного самоуправления, инициативными группами граждан, а также иными субъектами правотворческой инициативы, установленными уставом муниципального образования"

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү кэрэмизин, тапталлаах ийэбитин
Анна Николаевна ЕФРЕМОВАНЫ ор сыллаах
таһаарылаах үлэң үрдүктүк сыаналанан "Саха
Республикатын" доруубуйанын харыстабылын
туйгуна буолбукхунан итиитиң-истиңиң эгэр-
дэлиибит!

Күндү күйүбүт биигиз туспутугар аҕсаабат
кыһалынның иһин махтанабыт, ситиһиңиңэн
күм тусптабыт.

Баҕарабыт үлэң өссө үрдүк ситиһиһлэри,
чэгиэн-чэбдик доруубуйаны.

Көргөһүн, оҕолорун, күйүбүтүн.
ххх

Убаастабыллаах ветераннарбытын Екатерина
Еремеевна ДЯЧКОВСКАЯНЫ 75, Дарья
Семеновна КОЯСОВАНЫ 70, Елена Константиновна
АМОДОРОВАНЫ 60, Иван Иванович ЕРЕМЕЕВЫ 55
үбүлүөйдөөх сааскытыннан итиитиң-истиңиң эгэр-
дэлиибит!

Баҕарабыт айлаах-билэ доһунут, доһоттор-
гут, ыкса ыалларгыт эйэҕэ сыһыаннарыгар
үгүттүһүн үбүлүк, чэгиэнниң үөрэ-көтө азорор-
дугугар.

Чурапчы сэлэниң өттүн ветераннарын сэбиэтэ,
бастаҕы квартал тирэлиитин салайаачыта.
ххх

Күндүтүк саныгар тапталлаах балтыбытын Мария
Ивановна КАЛАСОВА-ПОЖСЕВАНУ 50 сааскын
туолбукхунан айлаахтарын ааттарыттан итиитиң-
истиңиң эгэр-дэлиибит.

Баҕарабыт чэгиэн доруубуйаны, олохтор до-
ду-сордугу.

Эдрийиң, балтың,
убайдарың, айлаахтарың.

Убаастабыллаах би-
прэс үлэһит табаары-
спытын, Саҥа олох
РЯХ ТУ суоппарын
Дмитрий Михайло-
вич ФАЯТОВЫ үйэ
аңардаах үбүлүөйдүүн
итиитиң-истиңиң
эгэр-дэлиибит!

Эң үлүсүспүт харыата сибиэһэй сонуннаах буолары-
гар, тэрихтэбит араас наадаларыгар сүррэр маасты-
набыт эрэллээх хаһаайына буолаҕын. Үтүө суобаста-
ах, кыһалыннылаах үлэң иһин ис сүрэхтиитиң мах-
танабыт.

Баҕарабыт тус бөлөҕүр, дьаһ-кэргэһиңэр чэгиэн до-
руубуйаны, дьоллоох-соргулаах.

"Саҥа олох" РЯХ У. у. тирэ-
хтэ.

АТЫЛЫБЫТ

2004 с. оноһуллубут УАЗ "Охотник" массыынаы. Сыаната 160
тыһ. солк. Телефон: 42-204.

ххх
Суһаллык 2001 сыллаахха оноһуллубут УАЗ "Охотник" массыына-
ны собүгэр сыанада атылыбыт. Телефон: 42-198.

ххх
Суһаллык бортовой ЗИЛ массыына атыланар. Сыаната
капсэтиинэн. Билсэр тел.: 28-214.

ххх
1989 сыллаах "Тойота-Королла" массыынаы атылыбыт
эбэтэр персональной компьютерга атастанабыт. Билсэр тел.: 41-358
(үлэ чааһын кэнииттэн).

КӨННӨРҮҮ

"Саҥа олох" 2006 с. ыам ыйын 23 күнүгүөһө 70 №-гэр "Самаан
сайыны көрсө" диэн ыстатыйаба "Новгородской уокурук тэрийи-
тинэн" диэн оннугар "Чурапчы нэһилиэгин ветераннарын сэбиэтин тэ-
рийиитинэн" уонна "Ырыаһыт Прокопий Федоров" диэн оннугар "му-
зыкант Прокопий Григорьев" диэн көннөрөн ааһаргытыгар.

Хатылы нэһилиэгин олохтооҕо, тыыл, үлэ
ветерана, Чурапчы оройуонун "лауреат трак-
тора", чемпион-трактора, Субуруускай
аатынан совхоз лауреата, Саха АССР Вер-
ховнай сэбиэтин Президиумун Бочуотунай
грамотатын хаһаайына, "Үлэс килбиһин"
ийин медаль кавалера

ЛИТВИНЦЕВ Семен Николаевич
уһун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабы-
тынан оболоругар, сизэнигэр, аймахтары-
гар, табаарыстарыгар дириг кутурбаммытын
тиэрдэбит.

"Хатылы нэһилиэгэ"
МТ дьаһалтата, кырдыаҕастар
сэбиэттэрэ.

Кутурбамнарын тиэрдэллэр:
— Аҕата Семен Николаевич олохтон туо-
раабытынан уолугар, биригэ үлэһит табаа-
рыспытыгар Семен Семенович Литвинцевкэ,
кини дьаһ-кэргэһиңэр Хатылытаабы ОДКХ
учаастаҕын коллектива.

— Семен Николаевич ыарахан ыарыһ-
тан өлбүтүнэн кыһылгар, "Чурапчы" уһу-
уһаан үлэһитигэр Анастасия Семеновна
Литвинова, киһи дьаһ-кэргэһиңэр, чугас
лектиа, уһу "Чурапчы" уһууаан ко-
митета.

— Уһун сылларга МТС-ка, Н. Д. уһуу-
скай аатынан колхозка, совхозка биригэ үлэ-
лэбит табаарыспыт, биригэ дойдулаахпыт Се-
мен Николаевич күн сириттэн барбытынан
оболоругар, сизэнигэр Боккуойа, Нуку-
лай Кырбаһааһыннар.

Төлөй нэһилиэгин олохтооҕо, хоту
көһөрүлүү кыттылааҕа

ГУЛЯЕВ Семен Михайлович
ыалдьан өлбүтүнэн сизнигэр Төлөй орто ос-
куолатын иитэччитигэр Гуляев Александр
Семеновичка, киһиитигэр "Кустук" уһууаан
иитэччитигэр Гуляева Наталья Егоровна, ки-
һилэр дьаһ-кэргэһиңэр, чугас аймахтар-
ыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Төлөй орто оскуолатын, уһууаанын
коллективтара, үөрэх
управлениета, үөрэх үлэһитэрин
профсоюзун комитета.

Редактор А.А. ЗАХАРОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
телефоннарбыт:
редактор — 41-332, отдалар — 41-265.
E-mail: O.sanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийиң таһаараччылар: СР Правительства, Чурапчы улуун "Саҥа олох"
редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждение, Маассабай
информация средствдарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунан контуруолууру
уонна регистрациилар РФ бэлэҕэ СР региональной управлениетар 2003 с.
бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмыт күөмүр — ПИ №19-0423.

"Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук У. Офсетной бэчэт.
Саха ыйын № 73 Тираж 2553. 29.05.2006 с. бэчээткэ бариллинэ.
Хатыт нэһилиэгэ үлэ: оптуорунуука, эппиэргэ уонна субуотоба таһар.

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициятар мэлди сөп түбэлэр
буолбатах. Сурукка ыйылар чакчылар
кырдыктаахтарыгар эппиэтинэни
автор тус бэйэ сүгэр.